

KONSPEKT 4. – QUIZ O PRYMASIE WYSZYŃSKIM

PRZEDMIOTY, NA KTÓRYCH MOŻNA WYKORZYSTAĆ TEN SCENARIUSZ:

Katecheza, Godzina wychowawcza, Język polski (po lekturze książki)

TEMAT: Quiz wiedzy o Prymasie Wyszyńskim

CEL: Sprawdzenie wiedzy o Prymasie Wyszyńskim, poznanie najważniejszych faktów z jego życia.

Materiały potrzebne do przeprowadzenia lekcji:

prezentacja z pytaniami lub treść quizu do odczytywania pytań
kartki dla uczniów

WSKAZÓWKA: Na prezentacji najpierw przedstawione są wszystkie pytania (*Slajdy 2.-16.*), a następnie jeszcze raz pojawiają się pytania z zaznaczonymi dobrymi odpowiedziami oraz krótkim wyjaśnieniem (*Slajdy 17.-47.*)

Po quizie można zapytać uczniów, ile odpowiedzi mieli dobrych, co ich zaskoczyło, co najbardziej utkwi im w pamięci.

PYTANIA (*Slajdy 2.-16.*)

Kardynał Stefan Wyszyński urodził się 3 sierpnia 1901 roku na Mazowszu. W jakiej miejscowości?

- a. Zuzel
- b. Zuzela
- c. Zązel
- d. Zelów

Stefan Wyszyński urodził się w dniu 3 sierpnia 1901 roku w miejscowości Zuzela nad Bugiem, na pograniczu Podlasia i Mazowsza. Wtedy był to zabór rosyjski - Polski od ponad 100 lat nie było na mapie.

2. Istnieje problem z ustaleniem daty chrztu Stefana Wyszyńskiego, ponieważ:

- a. Nie zachowały się żadne dokumenty potwierdzające chrzest
- b. Chrzest odbył się w tajemnicy
- c. Wyszyńscy mieszkali w zaborze rosyjskim, gdzie funkcjonował kalendarz juliański
- d. Istnieją dwa akty chrztu

Na dokumencie metrykalnym Stefana Wyszyńskiego widnieją dwie podwójne daty zapisane według dwóch różnych kalendarzy: juliańskiego i gregoriańskiego. Są to 21 lipca (3 sierpnia) i 5 sierpnia (18 sierpnia). Pierwsza z nich dotyczy dnia urodzin Księdza Kardynała, a druga spisania aktu chrztu. Obowiązującą rachubą czasu był wówczas w Zuzeli kalendarz juliański, ponieważ miejscowość ta była w tym czasie pod zaborem rosyjskim, gdzie oficjalnie funkcjonował tutaj ten kalendarz.

3. Po śmierci mamy Stefan przez dwa lata uczył się w domu. Dlaczego?

- a. z powodu konfliktu z nauczycielem
- b. odmówił chodzenia do szkoły
- c. bardzo często chorował
- d. z powodu problemów finansowych rodziny

W latach 1910-1912 Stefan pobierał nauki u prywatnego korepetytora, Bolesława Pękali. Odmówił uczenia się w rosyjskiej szkole z uwagi na stosowane w niej metody wychowawcze.

4. W 1920 roku Stefan Wyszyński wstąpił do seminarium duchownego:

- a. we Włocławku
- b. w Warszawie
- c. w Lublinie
- d. w Siedlcach

Latem 1917 roku Stefan Wyszyński postanowił wstąpić do seminarium duchownego. Jego ojciec był zaskoczony decyzją syna i bał się o niego, bo wiedział, jak trudna jest droga kapłana. Wspólnie zdecydowali, że Stefan wstąpi do seminarium duchownego we Włocławku, które było najstarszym i wówczas jednym z najlepszych na ziemiach polskich.

5. Pierwszą Mszę świętą po swoich święceniach ks. Stefan Wyszyński odprawił:

- a. w Warszawie
- b. we Włocławku
- c. w Lublinie
- d. na Jasnej Górze

3 sierpnia 1924 Stefan Wyszyński otrzymał święcenia kapłańskie. 5 sierpnia odprawił Mszę św. prymicyjną w kaplicy Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze, a 6 sierpnia w rodzinnym Andrzejewie.

6. W roku 1925 Ks. Wyszyński rozpoczął studia na Wydziale Prawa Kanonicznego. W jakim mieście znajdował się uniwersytet, na którym studiował?

- a. w Rzymie
- b. w Lublinie
- c. w Warszawie
- d. w Krakowie

Po rocznej posłudze duszpasterskiej we Włocławku, ks. Stefan Wyszyński został wysłany na studia w Uniwersytecie Lubelskim (od 1928 r. – Katolickim Uniwersytecie Lubelskim). Studia z prawa kanonicznego ukończył w 1929 r. na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Prawa Kościoła do szkoły”.

7. Podczas powstania warszawskiego ks. Wyszyński był kapelanem grupy „Kampinos” AK oraz szpitala powstańczego w Laskach. Jaki miał pseudonim?

- a. Wyszyn
- b. Pelikan II
- c. Radwan III
- d. Aleksander

Powstanie warszawskie zastało ks. prof. Stefana Wyszyńskiego w Laskach, w Puszczy Kampinoskiej, gdzie od 1942 r. był kapelanem miejscowego zakładu dla niewidomych. Do służby duszpasterskiej zaprosił go ks. Baszkiewicz ps. Radwan II. Wyszyński odparł bez wahania: „Jestem do dyspozycji”, a następnie złożył przysięgę wojskową, przyjmując pseudonim Radwan III.

8. W 1946 r. ks. Stefan Wyszyński został mianowany przez papieża Piusa XII biskupem. Ordynariuszem której diecezji został?

- a. gnieźnieńskiej
- b. warszawskiej
- c. wrocławskiej
- d. lubelskiej

Po zakończeniu wojny ks. Wyszyński został rektorem Wyższego Seminarium Duchownego we Wrocławku. W marcu 1946 r. otrzymał nominację biskupa lubelskiego, a sakrę biskupią przyjął w maju tego samego roku na Jasnej Górze.

9. Jak brzmiała jego dewiza biskupia?

- a. Soli Deo (honor et gloria)
- b. Verbum Vitae Continentes
- c. Czas to miłość
- d. Wszystko postawiłem na Maryję

Soli Deo, w pełnej formie Soli Deo honor et gloria to sentencja łacińska, zaczerpnięta z Wulgaty z Pierwszego listu do Tymoteusza 1,17 lub Listu Judy 1,25. Oznacza "Jedynemu Bogu cześć i chwała". Ten cytat wybrał jako swoje zawołanie biskupie prymas Polski kard. Stefan Wyszyński. Mówiąc o swoim herbie, dodawał określenie per Mariam: „Soli Deo per Mariam” – Samemu Bogu przez Maryję.

10. List biskupów polskich "Non Possumus", którego kard. Wyszyński był autorem, skierowany był do:

- a. do biskupów niemieckich
- b. do władz państwowych
- c. do wiernych
- d. do kapłanów

Kardynał Stefan Wyszyński przesłał Bolesławowi Bierutowi memoriał, będący odpowiedzią Episkopatu na ataki wymierzone w Kościół katolicki oraz na próby jego podporządkowania komunistycznym władzom. W jego ostatnich słowach biskupi stwierdzili: „Rzeczy Bożych na ołtarzu cesarza składać nam nie wolno. Non possumus! (Nie możemy)”.

11. 25 września 1953 r. w późnych godzinach nocnych kard. Wyszyński został aresztowany. Do jesieni 1956 r. przebywał w kolejnych miejscach odosobnienia. Były to miejscowości: Rywałd, Stoczek Warmiński, Prudnik Śląski i:

- a. Komańcza
- b. Lidzbark Warmiński
- c. Sanok
- d. Lidzbark

Blisko 40 tys. osób każdego roku odwiedza miejsce internowania prymasa Polski, kard. Stefana Wyszyńskiego w Komańcza w Bieszczadach. Prymas był tam więziony od 29 października 1955 r. do 28 października 1956 r. W tym czasie napisał 3 tysiące (!) stron maszynopisu różnych tekstów.

12. W czasie uwięzienia w klasztorze siostr nazaretanek w Komańczy kard. Wyszyński napisał:

- List do władz PRL
- List do narodu
- Tekst orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich
- Tekst Jasnogórskich ślubów narodu polskiego

W maju 1956 r., kiedy powstawał tekst Ślubów, Prymas był uwięziony w Komańczy. Potajemnie przekazał tekst ślubów do sanktuarium Matki Bożej z pomocą Marii Okońskiej. Śluby odczytano 26 sierpnia, a kard. Wyszyński zawarł w nich program odnowy moralnej i przemiany życia społecznego.

13. Kto nazwał kard. Wyszyńskiego Prymasem Tysiąclecia?

- Paweł VI
- Jan Paweł II
- Benedykt XVI
- kard. Józef Glemp

Ojciec Święty Jan Paweł II nazwał kard. Stefana Wyszyńskiego "Prymasem Tysiąclecia". Chciał przez to powiedzieć, że taki Prymas zdarza się raz na 1000 lat.

14. W ilu konklawe brał udział kard. Wyszyński?

- 4
- 3
- 2
- 1

Kard. Wyszyński, jako jedyny polski kardynał, brał udział w czterech konklawe: w 1958 roku, 1963 roku oraz w sierpniu i październiku 1978 roku. Podczas konklawe w 1958 roku oddano na niego kilka głosów; sytuacja powtórzyła się także 20 lat później, na konklawe, w czasie którego na papieża wybrano kard. Karola Wojtyłę.

15. 25 maja 1981 Prymas Polski odbył ostatnią rozmowę telefoniczną z Ojcem Świętym Janem Pawłem II. Kilka dni później, w uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego, zmarł. Było to:

- 2 czerwca 1981 roku
- 31 maja 1981 roku
- 28 maja 1981 roku
- 1 czerwca 1981 roku

Jan Paweł II powiedział o Prymasie takie słowa:

"Odszedł do Ojca w uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego, a pogrzeb jego odbył się w uroczystość Nawiedzenia Bogarodzicy. Jakby Pani Jasnogórska chciała wycisnąć ostatnią ziemską pieczęć na życiu tego Prymasa, który wraz z Episkopatem Polski zaprosił Ją do nawiedzania wszystkich diecezji i parafii w naszej Ojczyźnie."

(Slajd 49.)

Quiz oparto na książce Pawła Zuchniewicza "Ojciec wolnych ludzi", Wydawnictwo Stacja7, 2021. Materiał jest częścią projektu "Wolni ludzie", realizowanego w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości i odbudowy polskiej państwowości, które koordynowane są przez Biuro Programu „Niepodległa” przy współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego.